

УДК 811.161.2'367.623'373.611:070

Е. Е. Мінкевич,

ст. викладач кафедри загального та слов'янського мовознавства

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
Французький бульвар, 24 / 26, м. Одеса, 65058, Україна,
тел. : (048)776-04-42,
movoznavstvo98@gmail.com

ПРИКМЕТНИКОВІ ДЕРИВАТИ ВІД НОВІТНІХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

В статті розглянуто прикметникові деривати, похідні від неологізмів-запозичень та вжиті в текстах електронних ЗМІ України в 2013–2016 рр. Описано семантику прикметникових дериватів, зафіксовано їхню варіативність та представлено функціонування їх у контексті. Розглянуті прикметники, похідні від нових запозичень, демонструють процеси словотворчої адаптації запозичених неологізмів та засвідчують номінативні й експресивні потреби мови у їх використанні.

Ключові слова: словотвірна адаптація, дериват, запозичення, неологізм, прикметник.

Дослідження широкого потоку новітніх запозичень є актуальним, бо дозволяє описати динаміку мови й те, як відбувається адаптація слів, що поповнюють лексичну систему. Потужний процес запозичення нових лексичних одиниць може подобатися чи не подобатися, проте він реально існує, а отже, вартий уваги лінгвістів. При цьому чимало запозичень зазнає словотвірної адаптації, ставши мотивуючими для інших слів в українській мові.

Об'єктом нашого дослідження є прикметники, утворені від нових запозичень, а **предметом** – прояви пристосування новітніх запозичень до дериваційних особливостей української мови. **Мета** статті – розгляд функціонування зазначених прикметникових дериватів у сучасних електронних ЗМІ

України, а завданнями стали 1) виявлення прикметникових дериватів від іменників – новітніх запозичень, 2) опис їхньої семантики та 3) фіксація варіативності зазначених дериватів. Матеріалом дослідження стали понад 50 слів, похідних від новітніх запозичень, що були вжиті в українськомовних електронних ЗМІ протягом 2013–2016 рр.

Лексема *top* (< англ. *top* „вершина, верхівка”, а також „верхній”, „найвищий”) завдяки широкому вживанню в сучасному мовленні неодноразово привертала увагу дослідників [див. 4, с. 150–151; 2]. При цьому в публікації кількарічної давності Н. В. Слобода запозичення типу *top клас* кваліфікує як „випадки поєднання двох кореневих іменників, від першого з яких в українській мові не утворюється прикметник” [2]. Словники фіксують лише іменник *top* „найбільш популярний, модний твір, річ (в одязі, естрадній музиці тощо); список таких творів, речей” [ВТС, с. 1461]. Сучасні ж контексти вживань цього слова засвідчують поступове розширення його використання та сполучуваності з іншими словами, пор.: *І палац, і парк у цілком непоганому стані. Вони присутні у всіх туристичних „топах” того, що варто побачити у Чернігівській області* [11, 20.05.2016]; *Різні питання Криму мають бути в топі політичного порядку денного, про них має писати українська преса* [8, 23.06.2016]. Елемент *top* набув в українській мові високої продуктивності [4, с. 151], що підтверджують матеріали сучасних ЗМІ: він додається у препозиції до іменників, надаючи їм низку досить близьких, проте все ж таки не тотожних значень, і виконує функцію означення, тим самим наближуючись до прикметника. Це значення „той, що посідає найвищі місця”: <...> *був приємно здивований, що вона [українська книжка] стояла першою у топ-сотні найкращих іноземних видань за десять років, відібраних і підтриманих найавторитетнішою у світі письменницькою організацією – Британським ПЕН-клубом* [6, 20.11.2015]. Представлене й значення „найвищий”: *Саме Порошенко*

несе відповідальність за те, що на **топ-посади** української дипломатії повертаються настільки одіозні посадовці [17, 21.06.2016]; „той, що займає найвищі посади”: Якщо в цих медіа **топ-менеджмент** пішов на такі рішення, ніхто не заважає так само вчинити в інших [9, 20.11.2013]; Я міг абсолютно щиро говорити своїм західним співрозмовникам, що мені не соромно за жодного з десятків **топ-дипломатів**, призначених за останні два роки [11, 21.06.2016]. Елемент **топ** може набувати також значення „головний”: Оскільки Євромайдан – це абсолютна **топ-тема** – і коло ключових осіб є більш-менш сталим, в офісі висить спеціальна дошка з „гарячим” списком номерів [9, 12.12.2013]. І, нарешті, значення „найкращий”: За даними дослідження, проведеного **топ-фахівцями** Freelancers Union та CEO Elance-oDesk, близько 55 млн американців уже є фрілансерами – це майже 35 % усіх трудових ресурсів Америки [6, 25.09.2015]. Наведені вище приклади слів з ініціальним компонентом **топ-** демонструють проникнення нового запозичення у мову завдяки здатності мови до т. зв. гібридизації слів, коли запозичені основи поєднуються з питомими словами мови [1, с. 305] чи принаймні з більш давніми запозиченнями, що сприймаються мовцями як „свої”, добре знайомі (**топ-сотня**, **топ-дипломат**, **топ-постачальник**, **топ-тема** тощо).

Що ж до прикметника **топовий**, то він з’явився пізніше і на сьогодні широко вживається в рекламі у значенні „найкращий”: Німецький концерн BMW представив нову **топову** модель автомобіля 7-Серії під назвою 760Li xDrive, повідомляє worldcarfans [7, 12.02.2016]. Втім, первинне значення англійського **top** „верхній” до значення „найкращий” прийшло, очевидно, через проміжну семантичну ланку „той, що займає найвищі позиції у списку однорідних явищ”. Приклади вживання лексеми **топовий** у такому значенні: Чернівецький залізничний вокзал потрапив у **топовий** список найкрасивіших (заголовок) [27.01.2016]. Прикметник **топовий** „найкращий” вживається й поза рекламним дискурсом,

використовуючись для характеристики як людей, так і об'єктів: У 2014 році литовський режисер Еміліс Велівіс зняв фільм „*Redirected*” із **топовими** британськими акторами [10, 15.02.2015]; Як вступити в **топовий** західний виш: досвід парламентаря [Освіта за кордоном, 15.03.2016]. Гадаємо, виникнення й широкий вжиток зазначеного прикметника пояснюється його оцінним характером: „потреба поповнити експресивні засоби” мови називається лінгвістами як одна з помітних причин появи запозичень, див. [5]. Запозичення *топ*, таким чином, 1) може виступати іменником, 2) може виступати першою частиною численних складань та 3) від нього утворюється прикметник *топовий*.

Аналогічну картину спостерігаємо й щодо запозичення *онлайн* <англ. *on line*, букв. „на лінії”, тобто „підключений до ефіру / Інтернету”, яке може субстантивуватися, набуваючи значення „електронні мережі”: Щодо тих, які ви перерахували, вони є в **онлайні** [9, 26.10.2015]. Регулярно представлений прикметник *онлайновий*: Блогер є породженням мережевої **онлайнової** інтерактивної комунікації [11, 22.09.2015]. Незважаючи на існування прикметника *онлайновий*, набагато ширше вживається ініціальна основа *онлайн-* у складаннях, фактично виконуючи роль означення до другої основи: По-перше, це питання ефективності так званого **онлайн-активізму** [9, 14.11.2013]; Та він охоплюватиме лише **онлайн-аудиторію** – ту, яка й без того не має проблем із отриманням різнобічної інформації [9, 16.09.2013]; За її словами, збільшення кількості активних користувачів інтернету й поява альтернативних **онлайн-медіа** дали можливість подолати державну пропаганду [9, 14.11.2013]; <...> тепер окрім телебачення широкий простір для найрізноманітніших серіалів надають безплатні торент-трекери, **онлайн-ресурси**, з яких на власний ПК можна завантажити посезонно будь-який більши-мени відомий серіал [10, 2.11.2013]. Наявні тексти, насичені такими утвореннями: Згідно з „Індексом комп'ютерної безпеки Microsoft”,

який щорічно вимірює рівень безпеки **онлайн-поведінки** користувачів понад 20 країн, через фішинг та інші форми інтернет-шахрайства користувачі втратили понад 5 млрд дол., через зіпсовану **онлайн-репутацію** – майже 6 млрд. [6, 14.02.2013]. Як видно з наведених прикладів, майже в усіх випадках такі деривати пишуться через дефіс, що відповідає рекомендації українського правопису писати через дефіс „складні іменники, утворені з двох іменників без допомоги сполучного звука, незалежно від того, чи в даному слові відмінюються обидва іменники, чи тільки другий”, в т.ч. іменники з другою відмінюваною частиною, „в яких перше слово підкреслює певну прикмету чи особливість предмета, явища, названого другим словом” [3, с. 32–33].

Далі розглянемо відносні прикметники – деривати від нових чи порівняно нових запозичень-іменників. Мотивуючі іменники можуть бути вже зафіксовані лексикографічно, проте прикметники, похідні від них, словниками поки що не фіксуються. Будучи мотиваційно прозорими, вони фактично є потенційними словами, що виникають у мовленні в разі комунікативної потреби. Прикметник від *андеграунд* (< англ. *underground* „підпілля”) „художній напрям у сучасному мистецтві, пов’язаний із пошуками нових зображувальних засобів; для нього характерна відмова від загальноприйнятих цінностей, норм, художніх традицій; нерідко – епатаж публіки, бунтарство” [ТСУМ]: *І вже точно все це мало поєднувалося з тенденціями авангардного, андеграундного, часто деструктивного експериментального театру – тобто з простором пошуків самого Троїцького* [6, 16.11.2013]; від *блокбастер* „надзвичайно дорогий, масштабний кінофільм зі спецефектами” < англ. *blockbuster* „суперпотужна бомба”: *Майбутній фестиваль обіцяє багато подій та чимало зірок. Стогін і розмови про тотальну кризу в художньому (а не блокбастерному) кіно, звісно ж, не вмовкають* [6, 22.08.2013]; від зафіксованого словниками *діджей* [1] „ведучий музичної програми” < англ. *DJ < disc jockey: Radio 1* –

перший канал радіо BBC, що транслює поп- та рок-музику й **діджейські** шоу і спрямований на популяризацію сучасної музики серед молоді [9, 12.11.2013]; від драйв „у сучасній музиці – високий темп і напруга звучання” [Електронний ресурс. – Режим доступу: uk.worldwidedictionary.org/] < англ. *drive* „енергія, сила”: Як часто виникає бажання проміняти **драйво**, але втомливе концертування, наприклад, на продюсерське ремесло? [6, 11.10.2013]; від негативно-оцінного лузер „невдаха” < *loser* „той, хто програє; той, хто щось втрачає” < англ. *lose* „програвати”: Можливо, рішення можуть підказати жителі України, які саме і взялися за **трепан**ацію власного **лузерського** мислення [7, 9.04.2014]; від попкорн „смажена кукурудза” < англ. *popcorn*. Дериват **попкорновий** набуває в мовленні переносного значення – „той, що належить до масової культури”: На щастя, ексклюзивні фільми добралися до нас, урізноманітнивши „нудьгу” **попкорнового** репертуару [6, 20.12.2013].

Прикметник від **прайм-тайм** „час доби, у який теле- чи радіомовлення має найчисельнішу аудиторію” [НСУМ] < англ. *prime time* „найкращий час”: Може, і далі грав би їх захоплено, якби у 2008-му не з’явився на ТБ у **прайм-таймовому** суперпопулярному „Глухарі” [6, 27.09.2013]. Слово **прайм** „прайм-тайм” виникло, очевидно, шляхом відкидання другої основи внаслідок дії принципу економії, від нього також утворено прикметник: У нас є канали, які можуть транслювати **прайм**овий продукт <...> [9,16.09.2013]. Утворюється така лексема і від іменника **передпрайм** „час, який передує прайму”. Останній є, у свою чергу, префіксальним дериватом від **прайм**: У нас є канали, які можуть транслювати **прайм**овий продукт, заганяючи його в **передпрайм** [9,16.09.2013]. Пор.: <...> в Україні турецькі серіали транслює „1+1”, де вони виходять в основних **прайм**ових та **передпрайм**ових лінійках <...> [9, 02.10.2013]. Перелік аналогічних дериватів можна продовжити. Від **смайтфон** „стільниковий телефон із можливістю виконання додаткових

застосунків та доступом до Інтернету” [НСУМ]: *Бен Купер називає сучасну молодь **смартфонним** поколінням, або „the head-down generation” (покоління з опущеними головами)* [9, 12.11.2013]. Від *хакер* < англ. *hacker* (первинне значення „висококваліфікований програміст” на сьогодні практично витіснене значенням „комп’ютерний зломщик, особа, яка несанкціоновано проникає в чужі комп’ютерні мережі, отримуючи з них інформацію”): *Аж до **хакерських** зламів сторінок, помічених в такій діяльності* [11, 5.07.2015]. Мотивуючий іменник *хакер* зазнав лексикографічної фіксації: „комп’ютерний хуліган, який проникає в чужі інформаційні системи” [ТСУМ], а от прикметник *хакерський* – поки що ні. Втім, відносні прикметники активно утворюються й від іменників – новітніх запозичень, які ще не встигли потрапити до українських лексикографічних джерел, проте мають на це досить високі шанси. Одним із свідчень потрібності їх для мови є саме утворення дериватів-прикметників. Від *геймер* „людина, що грає у відеоігри” < англ. *gamer* „гравець” < *game* „гра”: *Що за образи всього чесного **геймерського** народу? – можете ви сказати* [11, 19.09.2013]; *Свідомість переходить у **геймерський** стан учасника комп’ютерної гри* [6, 11.04.2014]. Від назви пошукової системи *Google*: *Всі посилання з цього сайту-підробки ведуть на реальні **гуглівські** сервіси, окрім полів для вводу логіну та паролю* [9, 16.10.2013]. Від іменника *джихадист* „прибічник джихаду” < *джихад* (араб. *جَاهِد* „зусилля”) „зусилля для утвердження і захисту ісламу, в т. ч. й ведення війни з агресором в ім’я Аллаха” утворюється відносний прикметник з одним із найпродуктивніших суфіксів *-ськ-*: *У Кремлі бояться, що Сирія перетвориться на ісламістську державу і там вважають, що втручання США з метою повалення режимів в Афганістані, Іраку та Лівії спровокували **джихадистську** реакцію, яка підштовхує ісламістів до дій в багатьох інших країнах* [10, 9.10. 2013].

Деривати від вузько вживаних запозичень можуть семантизуватися у тексті. Так, прикметник *колдшерінговий* від

колдшерінг „спільне використання повітряних суден однієї компанії декількома авіаперевізниками” < англ. *code-sharing* „обмін кодом” < *code-share*, буквально „обмін кодом”: Раніше генеральний директор „Atlasjet Україна” Сергій Підгородецький заявляв, що його авіакомпанія готова укладати **кодшерінгові** угоди (угоди про спільне виконання рейсів) з МАУ, зокрема на лінії Одеса-Стамбул, щоб створювати конкуренцію турецької авіакомпанії *Turkish Airlines* [11, 07.07.2015]. Прикметник від *копіейст* (варіант *копіаст*) „скопійований з інших джерел і вставлений текст” < англ. *copy* „копіювати” + *paste* „наклеювати”: *Медіа ніби й намагаються подавати цей бекграунд, але він дуже копіейсттовий* [9, 10.12.2013]. Пор. ще деривати від *лайф* „життя” < англ. *life*: *В цьому форматі можуть публікуватися лайфові історії, нариси, інтерв’ю* [9, 18.12.2014]; від *мейнстрим* (англ. *mainstream* „основна течія”) „головний напрямок у певній області в певний час” має варіанти *мейнстримовий* та *мейнстримний*: <...> *деякі автори вважають, що треба іти на мейнстримові фести і показувати, що фантастика в Україні теж є, і взагалі, в літпроцесі світовому вона є і належить їй там цілком поважне місце* [11, 30.09.2013]; *Однак тема „віддати Донбас” залишається однією з мейнстримних* [10, 15.09.2014]. Прикметник *олдскульний* „традиційний” від *олдскул* < англ. *old school* „стара школа” стилістично маркований, належить до молодіжно-музичного сленгу: *А вже пісні Івасюка – це просто хіти. „Два перстені”, наприклад, що їх співає молода Ротару. Кайфовий олдскульний саунд* [6, 5.06.2016].

Пор. також похідні від інших запозичень: від *презентер* „той, хто веде програму / передачу”, зафіксованого зокрема у польській мові [SJP]: *Наразі не під загрозою закриття, а під загрозою подальшої втрати слухачів, яких за 14 місяців, що минули від моменту передачі презентерського мікрофону, поменшало на понад мільйон* [9, 12.11.2013]; від *сток* „запаси одягу на складі чи в магазині” < англ. *stock* „запас”:

<...> у структурі експортованого в країну „секонду” чималу частину становить новий **стоковий** одяг і навіть продукція відомих світових брендів [6, 12.12.2014]; від стрімінг < англ. *streaming* < англ. *stream* „потік”: З дозволу **стрімінгових** компаній ми давали картинку наживо [9, 24.03.2014]. Вихідне слово *стрім* „потік інформації, яка безперервно передається з місця події”, активно вживаючись у мовленні, „обросло” дериватами: *стрім-відео* „відеозапис стріму”, *стрімерство* „здійснення стріму”, *стрімити* „здійснювати стрім”. При цьому орфографічно правильний варіант *стрім* представлений дуже рідко, що можна пояснити, на нашу думку, бажанням (усвідомленим чи ні) наблизити вимову слова до мови-джерела, де голосний ближчий до українського *i*, ніж до *u*. Зафіксовано й прикметник від *трекінг* „тривала піша подорож по гірській місцевості з ночівлями у встановлених місцях” [starosambir.net.ua/4976/] < англ. *trekking* < *trek* „перехід, подорож”: *До послуг туристів – трекінгові маршрути з гірськими краєвидами, фермерські ринки із запашиними сирами, медом та іншою органічною продукцією, а також спа-салони з безліччю послуг* [10, 20.10.2013]; *До цієї каплиці веде парох із села Нижній Вербіж на Коломиїщині отець Михайло Дзюба. <...> У спортивній зимовій куртці, шапці та трекінговому взутті він аж ніяк на іерея не скидається* [10, 19.12.2013]. А от дериват *тріповий* „той, що стосується подорожей” < англ. *trip* „подорож” фіксується у мові на фоні відсутності запозичення мотивуючого іменника: *Одним із таких проєктів міг би стати сезон у прямому ефірі із залученням телеглядачів та гравців тріпового проєкту „80 днів вокруг света”* [9, 1.03.2014].

Від запозичення *фандрейзинг* (варіант *фандрайзинг* частотніший, проте не відповідає реальній вимові слова у мові-джерелі, відтворюючи його написання) з англ. *fundraising* < англ. *fund* „капітал” та *raise* „добувати” „залучення грошових, людських, інформаційних та інших ресурсів, що є

необхідними для реалізації певного проекту і які організація не може забезпечити самостійно” також утворюється прикметник: *Колісь творець одного з благодійних фондів розповідав мені, що починав свою **фандрайзингову** діяльність із того, що просто приходив у приймальню багатой, відомої людини, чекав, поки вийде господар, і казав йому приблизно так: „Поїдьмо зі мною в дитбудинок – подивимося, як діти там їдять суп”* [6, 3.03.2016]. Частотним став дериват *фейковий* „несправжній, підроблений” від *фейк* „щось фальшиве, несправжнє” < англ. *fake* „підробка, симуляція факту”: ***Фейкові** акаунти, з яких розсилається спам, мають виглядати як справжні, тоді вони будуть ефективними* [9, 03.10.2013]; *Діма Текілка, студент Інституту міжнародних відносин університету Шевченка, який прославився як **фейковий** представник студентства на круглому столі за участі 4 президентів України* [11, 20.12.2013]; *Імперії завжди живуть світлим минулим. Але що робити, коли минуле **фейкове**?* [11, 01.07.2014]. Іноді *фейковий* вживається й у значенні „брехливий”: <...> *підхопили **фейкове** повідомлення про те, що буцімто взагалі знищується Музей коштовностей* [6, 11.12.2015]. Високу частотність вживання цього прикметника можна пояснити його оцінністю. Продовження словотвірного ланцюжка *фейк > фейковий > фейковість* так само засвідчує актуальність запозичення *фейк* для сучасного соціуму: <...> *вибори на Сході мають усі ознаки якщо не повної **фейковості**, то несправжності* [10, 24.10.2014]. Прикметник від назви популярної соціальної мережі *Фейсбук* < *Facebook* зазнав властивого українській мові морфонологічного чергування: <...> *можна рішуче не погодитися з літературним оглядачем журналу „ШО” Юрієм Володарським, який у своєму **фейсбучному** профілі рекламує російськомовні романи вже згаданого Владіміра Рафеєнка та Сергея Соловійова як найкраще з цьогорічної української літератури* [10, 5.08.2013]. Це є ще одним проявом адаптації запозичення в українській мові.

Як видно з наведених прикладів, прикметники від запозичень творяться за допомогою не лише суфікса *-ськ-*, а й *-ов-*. Від *фішинг* „вид інтернет-шахрайства, мета якого – отримати ідентифікаційні дані користувачів” [slova.pp.ua/index.php?newsid=117891]: **Фішингові** атаки дозволяють зловмиснику зібрати приватну інформацію про жертву <...> [9, 03.10.2013]; *Захиститися від фішингових атак можна прискіпливою уважністю до своїх дій у мережі* [9, 16.10.2013]; від *фрїк* „людина, для якої характерна екстравагантність зовнішнього вигляду / поведінки” <англ. *freak* „чудацтво”: *Того ж дня, але трохи раніше, у випусках новин, на екрани повилазили такі кадри, яких язик не повертається назвати навіть фрїковими персонажами, не те що героями* [9, 02.07.2014]; від *хаб* „вузол певної мережі: на транспорті – пересадочний вузол, в комп’ютерних мережах концентратор мережі” <англ. *hub*, у первинному значенні – „центр”: *„Українська залізниця” планує запустити модель хабових перевезень залізничним транспортом. <...> в хаби будуть ходити міжрегіональні потяги (на відстань від 120 до 350 км), щоб підвозити туди пасажирів з регіональних великих станцій* [11, 30.10.2015].

Прикметниковий дериват є показником потрібності нового запозичення. При потребі значення неологізму-мотиватора може тлумачитися у тексті: *Красивим словом *freelancer* (англ. вільний художник) називають людину, яка виконує свою роботу без підписання довгострокового договору з роботодавцем, найняту тільки для виконання певних завдань (позаштатника). <...> Фрїлансерами можуть бути програмісти, дизайнери, журналісти, автори літературних або технічних текстів, копірайтери, коректори, перекладачі, фотографи, фахівці кур’єрської доставки тощо <...>. Україна – перша в Європі й четверта у світі за обсягом фрїлансерських доходів* [6, 25.09.2015].

Розглянуті прикметники, похідні від нових запозичень, демонструють процеси словотворчої адаптації запозичених

неологізмів, здебільшого засвідчують номінативні й експресивні потреби мови у їх використанні та потребують подальшого вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименко Н. Ф. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі: Монографія / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк. – К. : Вид. Дім Дмитра Бураго, 2008. – 335 с.
2. Слобода Н. В. Граматично неадаптовані англомовні запозичення в сучасній українській мові / Н. В. Слобода. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2013_2/31.pdf
3. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства імені О. О. Потебні; Інститут української мови. Стереотип. видання. – К. : Наук. думка, 2000. – 240 с.
4. Хрустик Н. М. Деякі міркування про лексикалізацію морфем / Н. М. Хрустик // Слов'янський збірник: Зб. наук. праць. – Вип. XVII. – Чернівці : Букрек, 2013. – С. 148–154.
5. Чернікова Л. Ф. Англіцизми в сучасній українській мові / Л. Ф. Чернікова, Т. І. Смілик // Вопросы духовной культуры. – Филологические науки. – С. 129–133. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/152/knp152_129-133.pdf
6. Дзеркало тижня. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// gazeta. dt.ua](http://gazeta.dt.ua)
7. Корреспондент.net. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/>
8. Новое время. – [Электронный ресурс]. – Режим доступу:<http://nv.ua/>
9. Телекритика. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www. telekritika.ua](http://www.telekritika.ua)
10. Тиждень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Magazine/>
11. Українська правда. – [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/>

ВТС – Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ „Перун”, 2005. – 1728 с.

НСУМ – Новітній онлайнний словник української мови (2013–2016). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sum.in.ua/f/

СІС – Биби́к С. П. Словник іншомовних слів / С. П. Биби́к, Г. М. Сюта / За ред. С. Я. Єрмоленко. – Харків : Фоліо, 2005. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bookland.com/preview/3049869

ТСУМ – Тлумачний словник української мови. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: eslovnuk.com/

E-slovník – Тлумачний словник української мови. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: eslovnuk.com/

SJP – Słownik języka polskiego. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sjp.pl/

REFERENCES

1. Klimenko N. F. Dinamichni protsesi v suchasnomu ukrains'komu leksikonі: Monografiya / N. F. Klimenko, E. A. Karpilovs'ka, L. P. Kislyuk. – K. : Vid. Dim Dmitra Burago, 2008. – 335 p.

2. Sloboda N. V. Gramatichno neadaptovani angломovni zapozichennya v suchasniy ukrains'kiy movi. – [Electron resource]. – Access mode: movo-znavstvo.com.ua/download/pdf/2013_2/31.pdf

3. Ukrains'kiy pravopis / NAN Ukraini, In-t movo-znavstva imeni O. O. Potebni; Institut ukrains'koi movi. Stereotipne vidannya. – K. : Nauk. dumka, 2000. – 240 p.

4. Khrustik N. M. Deyaki mirkuvannya pro leksikalizatsiyu morfem / N. M. Khrustik // Slovo'yans'kiy zbirnik: Zb. nauk. prats'; – Vip. XVII. – Chernivtsi : Bukrek, 2013. – P. 148–154.

5. Chernikova L. F. Anglitsizmi v suchasniy ukrains'kiy movi / L. F. Chernikova, T. I. Smilik // Voprosy dukhovnoy kul'tury. – Filologicheskie nauki. – P. 129–133. – [Electron resource]. – Access mode: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/152/knp152_129-133.pdf

6. Dzerkalo tizhnnya. – [Electron resource]. – Access mode: <http://gazeta.dt.ua>

7. Korrespondent.net. – [Electron resource]. – Access mode: <http://ua.korrespondent.net/>

8. Novoe vremya. – [Electron resource]. – Access mode: <http://nv.ua/>

9. Telekritika. – [Electron resource]. – Access mode: <http://www.telekritika.ua>

10. Tizhden'. – [Electron resource]. – Access mode: <http://tyzhden.ua/Magazine/>

11. Ukrains'ka pravda. – [Electron resource]. – Access mode: <http://www.prawda.com.ua/>

VTS – Velikiy tлумachniy slovník suchasnoï ukrains'koï movi (z dod. i dopov.) / uklad. i golov. red. V. T. Busel. – K.; Irpin' : VTF „Perun”, 2005. – 1728 p.

NCUM – Novitniy onlaynoviy slovník ukrains'koï movi (2013–2016). – [Electron resource]. – Access mode: sum.in.ua/f/

SIS – Bibik S. P. Slovník inshomovnikh sliv / S. P. Bibik, G. M. Syuta / Za red. S. Ya. Ermolenko. – Kharkiv : Folio, 2005. – [Electron resource]. – Access mode: www.bookland.com/preview/3049869

TSUM – Tлумachniy slovník ukrains'koï movi. – [Electron resource]. – Access mode: eslovnyk.com

E-slovník – Tлумachniy slovník ukrains'koï movi. – [Electron resource]. – Access mode: eslovnyk.com

SJP – Slovník języka polskiego. – [Electron resource]. – Access mode: sjp.pl

Э. Э. Минкевич

**ПРИЛАГАТЕЛЬНЫЕ,
ПРОИЗВОДНЫЕ ОТ НОВЕЙШИХ ЗАИМСТВОВАНИЙ,
В ТЕКСТАХ СОВРЕМЕННЫХ
УКРАИНСКИХ СМИ**

В статье рассмотрены прилагательные, производные от новейших заимствований и использующиеся в текстах электронных СМИ Украины в 2013–2016 гг. Описана семантика рассматриваемых дериватов, зафиксировано наличие вариативных форм и представлено функционирование их в контексте. Рассмотренные прилагательные, производные от новых заимствований, демонстрируют процессы словообразовательной адаптации заимствованных неологизмов и свидетельствуют о номинативных и экспрессивных потребностях языка.

Ключевые слова: словообразовательная адаптация, дериват, заимствование, неологизм, прилагательное.

E. E. Minkevich,

Senior Lecturer of General and Slavic Linguistics Department,
Odesa I. I. Mechnikov National University,
24 / 26, Frantsuzky Blvd., Odesa, 65058, Ukraine,
tel. : (048)776-04-42,
movoznavstvo98@gmail.com

DERIVATIVE ADJECTIVES FROM THE NEWEST UKRAINIAN MEDIA BORROWINGS

The article dwells upon the derivative adjectives, which come from new borrowings and have been used in texts of Ukrainian electronic media from 2013 to 2016. The semantics of derivative adjectives, their variability and their functioning in the context are investigated in this paper. The importance of analyzing a wide range of new borrowings that constantly appear in the Ukrainian language is obvious, as it helps to describe the dynamics of the language. It explains how adaptation of words occurs in the lexical system. The powerful process of integrating new lexical items into the language is a controversial issue, thus it demands a proper linguistic analysis. At the same time a lot of borrowings have undergone word-formative adaptation, motivating other words, already established in the Ukrainian language.

The analysis lies in the study of adjectives formed from new borrowings. The subject of our work is to perform the newest borrowings adaptation to the derivational features of the Ukrainian language. Thus, the purpose of this article is to review the functioning of the derivative adjectives in modern electronic media of Ukraine. All this determines the objectives, which are as follows: 1) to distinguish derivative adjectives from nouns which are the latest borrowings; 2) to describe their semantics; 3) to fix their variability. The material of the study involves more than 50 words, which derive from the newest borrowings that were used in the Ukrainian electronic media from 2013 to 2016.

Keywords: derivational adaptation, derivative, borrowing, neologism, adjective.

Надійшла до редакції 09.07.2016 р.